

Qui ha d'ensenyar, el professor o internet?

En diverses converses amb estudiants he copsat un problema, que va apuntar en aquest mateix diari Jordi Llovet. Per fer activitats, en grup o individuals, busquen informació a internet. Quin és l'objectiu? Respondre correctament la consigna del professorat, definida en una rúbrica amb les competències, els procediments i els resultats d'aprenentatge esperables. Molt bé. Fins aquí tot està perfectament organitzat. Aquest és el model que anomenaré *del tutorial*: si agafem el manual d'instruccions d'una rentadora o el prospecte d'un medicament, hi trobarem explicat amb precisió què cal fer per tal que funcioni la màquina o el fàrmac. Es tracta d'un enfocament de tipus pràctic orientat a l'aplicació d'una sèrie de principis per tal de ser eficaç.

Els estudiants saben que moltes coses es poden buscar a internet per omplir l'activitat que respon a aquest model. Gestionen la informació. Remenen les agendes i es distribueixen les tasques a fer (sempre hi ha algú que no fa res). El professorat és un bon gestor: dissenya les tasques i ensenya a ser eficaç. En un món orientat a la productivitat com l'actual, resulta de gran importància aprendre a executar i gestionar continguts i habilitats.

Internet és molt útil per complir amb les instruccions. Tot allò que digui el professorat de diferent a internet és una simple qüestió d'opinió o de creença. En aquest context, el professor té el mateix valor que un bon programa d'intel·ligència artificial.

Però un moment: aquí hi ha un problema. Si això és així: què sap el professor? O més ben dit: per què cal anar a classe, si el que diu o fa el professor es pot trobar a internet? Què pot aportar el docent, més enllà de donar la seva opinió, per altra banda i al parer dels estudiants, del tot "opinable", ja que es basa en una simple creença? Com reconeixem el que el professor diu saber? Els estudiants igualen informació amb saber i opinió amb creença. Per exemple, no cal llegir *El Quixot* de Cervantes, perquè pots entrar a Google Acadèmic i buscar un article que te l'explica, o un vídeo a YouTube d'un estudiant que se l'ha hagut de

ANNA PAGÈS

PROFESSORA DE LA FPCEE-BLANQUERNA DE LA UNIVERSITAT RAMON LLULL

llegir per fer, justament, una activitat que ha penjat a la xarxa. I llestos. Com sabem si el que s'hi diu és correcte? Pregunta no pertinent. El que s'hi diu és correcte, és a dir, respon a una creença individual en la mesura que és a internet.

Els estudiants tenen raó. Des del model centrat en el manual d'instruccions interessen els processos, no el significat del que es fa ni el seu qüestionament. Per ai-

xò, el que diu un professor val el mateix que l'opinió d'un *instagramer*, sempre que sigui útil per fer l'activitat.

Una altra possibilitat seria pensar en un model d'elaboració del saber. En aquest model, el professor ha adquirit uns coneixements previs a través d'una lectura i discussió guiada (per un altre professor) d'uns textos (en viu i en directe) i d'unes activitats relacionals, que ha fet amb una persona amb més experiència prèvia a qui es reconeix un saber. A l'institut vam dedicar un curs sencer a la lectura d'*El Quixot*. El professor ens comentava aspectes del text que no havíem copsat. El llegat cultural es mobilitza "en presència" de qui parla, que al seu torn ho va aprendre d'un altre. Vas ser el deixeble d'un professor i quan et toqui seràs el professor d'altres. Internet és un repositori de dades molt útil, que permet ser autodidacta, però quan ja saps alguna cosa prèviament, per contacte humà.

Si té sentit anar a classe avui és per trobar-hi una persona en presència (no "presencial") amb coses a dir i a fer: una persona capaç de vivificar el llegat cultural, que són els textos i el saber fer de la ciència, la literatura, l'art, la història, la tecnologia (inclos internet). En aquest model, el professor ha de ser molt culte: culte és qui proposa un sentit provisional i possible a la cultura, com el professor de literatura que llegia amb nosaltres *El Quixot*. Mostra camins i interroga certes coses poc fonamentades, la resposta a les quals no trobem a internet i que tenen una garantia de veracitat que ens cal plantejar preguntant qui o des d'on es defensen determinats punts de vista. Així és com els estudiants adquireixen una manera diferent de situar-se en relació amb el saber que li suposen al professor i que ells creuen tenir. El professor els fa pensar, no pas per saber

què opinen en general, sinó a partir d'un contingut. I llavors val la pena anar a classe, perquè és un lloc on passen coses des d'on avança la civilització.

Potser, per fer entendre això als estudiants, ens caldria transitar vers un model d'elaboració del saber on el professor - persona humana els faci reflexionar per mitjà del llegat cultural.

GETTY

Si té sentit anar a classe avui és per trobar-hi una persona capaç de vivificar el llegat cultural. En aquest model, el professor ha de ser molt culte